

професійні плани; 5. Здібності; 6. Рівень домагань на суспільне визнання; 7. Інформованість про професію; 8. Схильності [2].

Таким чином, розглянувши тільки одне із багатьох питань підготовки фахівців підрозділів превентивної діяльності, ми можемо підкреслити, що значну роль у вихованні справжнього правоохоронця відіграє психологічна складова: мотивація здійснення професійного вибору, схильності та здібності, рівень домагань та інтереси.

Список бібліографічних посилань

1. Юридична психологія : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Майдан, 2018. 684 с.
2. Климов Е. А. Психология профессионального самоопределения : учеб. пособие. М. : Академия, 2004. 304 с.

Отримано 23.02.2020

УДК 340.115:305

Олена Миколаївна ЖУК,

*провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем
превентивної діяльності та запобігання корупції*

навчально-наукового інституту № 3

Національної академії внутрішніх справ (м. Київ),

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник;

<https://orcid.org/0000-0002-0089-7140>

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ХОДІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З КУРСАНТАМИ ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Присвячено визначенню шляхів забезпечення гендерної рівності в ході здійснення кураторами навчальних груп виховної роботи з курсантами у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Пріоритетним завданням освітнього та виховного процесу в цих закладах є становлення особистості фахівця поліцейських підрозділів, основними складовими якої є відповідальне ставлення до своїх функціональних обов'язків щодо захисту прав і свобод людини, розвиток високих морально-психологічних якостей, формування стійкої громадянської позиції щодо протидії всіх форм дискримінації та забезпечення гендерної рівності.

Орієнтація України на міжнародні правові стандарти в галузі захисту прав і свобод людини, закріплення принципу недискримінації за ознакою статі на конституційному рівні, створення відповідних інституційних гарантій, прийняття законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків створює умови реального здійснення реформування правоохоронних органів держави в руслі гендерної рівності. Як зауважує О. Уварова, гендерна рівність є однією з умов забезпечення

суспільного розвитку. В цілому реальна, а не формальна рівність визнається однією з найбільш важливих цінностей демократичного суспільства, зобов'язання щодо забезпечення якої закріплено міжнародними нормами й стандартами у сфері прав людини [1, с. 19].

Питанням забезпечення гендерної рівності в діяльності правоохоронних органів України присвячені наукові розробки таких вчених, як: В. Архипова, В. Венедиктова, Т. Ганзицька, О. Гузьман, Ю. Івченко, А. Кравець, К. Левченко, Н. Ляшенко, Н. Максименко, О. Мартиненко, А. Мороз, Ю. Свеженцева, Е. Рахімкулова, О. Суслова, Н. Твердохлебова, Л. Штильова та ін.

Метою дослідження є визначення шляхів забезпечення гендерної рівності в ході виховної роботи з курсантами у ЗВО зі специфічними умовами навчання.

Як слушно зауважує А. Гаркуша, основним полем розгляду сучасної гендерної теорії є нерівність становища жінки та чоловіка, адже наразі місце та роль жінки в суспільстві найчастіше окреслюється певними межами, за які вона не може переступати, зокрема їй не дозволяють це робити суспільна думка, традиції, культура тощо. Головним чином проблема гендерної рівності для жінки наявна у професійній діяльності та в родинно-побутових відносинах [2].

М. Сорокіна, В. Яловенко, Г. Мухіна сформували перелік питань, які наразі є найбільш проблемними в діяльності жінок-правоохоронців та об'єктом найбільш активної уваги фахівців у секторі безпеки, прав людини та гендерних питань:

- проблеми, що виникають через необхідність поєднання служби із домашніми обов'язками;
- протиріччя між інтересами державної служби та репродуктивною функцією жінок;
- дискусійність позитивного впливу наступних психофізіологічних особливостей жінок на якість виконання ними професійних обов'язків (більш високий рівень емоційності, самокритичності та комунікабельності; розвиненість інтуїції, емпатії; більш високий рівень виконавчої дисципліни; більша схильність до робочих стресів; менша залежність від шкідливих звичок (алкоголь, куріння); менша фізична сила; більш низький рівень агресивності тощо);
- розрив, що існує між декларацією рівних можливостей та реальним рівнем дискримінації жінок;
- проблема адаптації до умов роботи у чоловічому середовищі;
- проблемні питання у сфері соціальної та правової захищеності жінок [3, с. 287].

В процесі планування та здійснення кураторської роботи в курсантських підрозділах НАВС нами розроблено комплекс занять, що охоплюють

питання гендерної політики держави та аналіз вимог міжнародних стандартів захисту прав жінок, Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Факультативного протоколу до Конвенції, Загальних рекомендацій Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок, Стамбульської конвенції щодо гендерного поділу на статі, а також нормативно-правових актів МВС України з метою формування у курсантів системи знань, вмінь та навичок у сфері захисту прав жінок й утвердження гендерної рівності, надання цілісного уявлення про концепцію недискримінації за ознакою статі як правовий стандарт сучасних правоохоронних органів.

Зважаючи на функціональні завдання професійної спеціалізації курсантів – майбутніх дільничних офіцерів поліції, акцент виховної роботи зроблено на визначення ролі гендерних стереотипів в сучасному українському суспільстві; права людини, права дітей та жінок; принцип рівних прав і можливостей жінок та чоловіків; недискримінація; толерантність; поняття, діагностика та профілактика гендерно-обумовленого насильства.

Для розкриття означених питань використовуються різноманітні форми та методи просвітницької роботи: лекції, бесіди, дискусії, мозковий штурм, тренінгові заняття і рольові ігри, кейси для вирішення, аналіз судової практики, рекомендовані до перегляду навчальні та художні фільми. До проведення занять залучаються практичні працівники ювенальної превенції та служби дільничних офіцерів поліції, провідні спеціалісти з медико-психологічних центрів, соціальних служб для молоді, громадських організацій із захисту прав дітей, жінок та запобігання різних форм дискримінації, благодійних фондів з метою висвітлення досвіду правозастосовчої та соціальної діяльності, медико-психологічної практики, аналізу застосування норм міжнародного та українського законодавства, передачі досвіду ефективного вирішення професійних ситуацій. Крім того, куратори груп плідно взаємодіють із штатним психологом підрозділу, проводяться спеціально розроблені тренінги на гендерну тематику. Даний формат виховної роботи дозволяє курсантам краще зрозуміти окреслену проблематику, у доступній та інтерактивній формі охопити актуальні питання гендерної рівності та проблеми дискримінації в суспільстві та правоохоронних органах.

Таким чином, становлення особистості фахівця поліцейських підрозділів, основними складовими якої є відповідальне ставлення до своїх функціональних обов'язків щодо захисту прав і свобод людини, розвиток високих морально-психологічних якостей, формування стійкої громадянської позиції щодо протидії всіх форм дискримінації та забезпечення гендерної рівності виступає пріоритетним завданням освітнього та виховного процесу у ЗВО зі специфічними умовами навчання.

Список бібліографічних посилань

1. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навч. посіб. Київ, 2018. 204 с.
2. Гаркуша А. Г. Гендерний паритет: жінка в національній поліції України. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2019. № 1. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2019_1/4.pdf (дата звернення: 20.02.2020).
3. Сорокіна М. А., Яловенко В. О., Мухіна Г. В. Про деякі прояви традиційних гендерних стереотипів у працівників поліції // Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Кривий Ріг, 7 лют. 2019 р.) / МВС України, Нац. поліція України, Донецьк. юрид. ін-т. Кривий Ріг, 2019. С. 285–288.

Отримано 23.02.2020

УДК 355.541.1:351.75

Олександр Вадимович ЗАПОРОЖАНОВ,

професор кафедри вогневої підготовки

Національної академії внутрішніх справ (м. Київ),

кандидат педагогічних наук, доцент;

Сергій Петрович МАКСИМОВ,

доцент кафедри вогневої підготовки

Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

РЕАЛІЗАЦІЯ ОКРЕМИХ ДИДАКТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ: ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Розглянуто прикладні аспекти реалізації деяких, найбільш актуальних саме для стрілецької справи, дидактичних принципів у навчальному процесі з вогневої підготовки в умовах навчальних закладів системи МВС України.

Під «принципами» у педагогіці розуміють основні теоретичні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчальної роботи [2, с. 113]. У сучасній дидактиці загальне визначення принципів навчання триває: окремі автори дотримуються різних підходів при їх виведенні та класифікації [3, с. 289–290]. В окремих галузях педагогіки також формуються специфічні системи принципів навчання. Так в теорії фізичного виховання, яка значною мірою відображає закономірності навчального процесу з вогневої підготовки поліцейських, також сформульовані такі специфічні принципи [1, с. 55–58].

Нижче розглянуто прикладні аспекти реалізації деяких дидактичних принципів у процесі вогневої підготовки, з урахуванням того, що руховий компонент становить домінуючу частку в структурі підготовленості курсантів з цієї навчальної дисципліни.